

TIDSSKRIFT

FOR

LANDØKONOMI

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE LANDHUSHOLDNINGSSKAB

REDIGERET AF

H. HERTEL

1906

KJØBENHAVN

DET SCHUBOTHEESKE FORLAG

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE
(AXEL SIMMELHJÆR)

1906

Planteavlen 1905.

Af Statskonsulent K. Hansen.

Markens Afgrøder havde i afvigte Sommer yderst vekslende Udviklingsvilkaar, lige fra de bedst tænkelige til de slettest mulige. Høstresultaterne bleve derefter, fra saa rige Afgrøder, som sjældent have været sete, og til ren Misvækst. Vejrforholdene vare gennemgaaende gunstige for Afgrødernes Vækst. Dog blev Vintersæden ikke lagt under særlig gode Vilkaar, idet Jorden — særlig i Landets gode Egne — var for tør, hvorfor Spiringen i mange Tilfælde foregik baade langsomt og mangelfuldt. Meget rigelig Nedbør i April sinkede og besværliggjorde Foraarsarbejdet i følelig Grad og gav Anledning til, at en stor Del af Vaarsæden blev saaet senere end ønskeligt. De 3 Maaneder, da Sædafgrøderne skulle tage deres Vækst, nemlig Maj, Juni og Juli, gave fra Egn til Egn stærkt vekslende Regnmængde, fra adskilligt over til langt under den normale Mængde, medens August omtrent over hele Landet gav langt over den for denne Maaned normale Nedbør, hvilket selvfølgelig besværliggjorde Høstarbejdet og skadede Afgrøderne, særlig Vaarsæden, ganske betydeligt. Som Helhed taget lagde Vejrforholdene dog ikke Hindringer i Vejen for en god Kornhøst, og en saadan opnaaedes ogsaa delvis.

Rugen gav saaledes gennemgaaende fuldt tilfredsstillende Afgrøder og kom de allerfleste Steder godt i Hus.

Hveden var mere uregelmæssig. Paa Fyn saa vel som i Jyllands Hvedeegne var der gennemgaaende en

rigelig Hvedehøst, paa Sjælland kun jævnt god, og paa Lolland og Falster, altsaa i Landets bedste Hvedeegne, gav den gennemsnitlig et ret utilfredsstillende Resultat. Dette sidste laa vistnok noget i den mangelfulde Spiring fra Efteraaret; men det synes, at en væsentlig Aarsag var stærke, delvis ødelæggende Angreb af det forholdsvis »ny« Skadedyr, Kornets Blomsterflue, der endogsaa gav Anledning til, at ikke saa Hvedemarken paa de sydlige Øer og i Sydsjælland bleve ompløjede.

Bygget blev langtfra saa godt, som det en Tid tegnede til. Paa Øerne gav det dog omtrent Middelfold, men Kvaliteten forringedes kendeligt af det vanskelige Høstvejr, hvor man ikke var saa tidligt paa Færde, at man havde det indbjerget, før August Maanedes Regnperiode begyndte. I Jylland trykkedes det mange Steder af Tørken, og ligeledes her forringedes det betydeligt af Regnvejret. Hertil kom, at det i ikke ringe Udstrækning blev Genstand for Sygdoms- og Larveangreb. Bygfluens Larve optraadte saaledes ret ondartet, Fritfluellarver angreb det paa sine Steder, og i visse Egne, særlig paa Sjælland, blev det i usædvanlig høj Grad angrebet af Stribe-sygge, der ikke efter Sædvane holdt sig til det seksradede Byg, men som paa sine Steder hjemsøgte det toradede Byg saaledes, at man paa adskillige Marker, f. Eks. i Nordsjælland, kunde træffe indtil 30 pCt. af Planterne angrebne.

Havren gav paa Øerne gennemgaaende ret tilfredsstillende, ikke saa Steder endog meget store Afgrøder; paa Bornholm var dog Vaarsæden i det Hele meget utilfredsstillende. Men i Jylland, hvor som bekendt den overvejende Del af Landets Havreareal findes, gav den et saa ringe Udbytte, baade i Henseende til Mængde og Godhed, at man neppe har oplevet noget lignende i den sidste Menneskealder. Det var ganske særlig Fritfluellarverne, der i en hidtil vistnok ukendt Grad hjemsøgte Jyllands Havremarker. Men det synes, at Larveangrebene i særdeles mange Tilfælde ere blevne støttede af Tørke og Nattefrost. Angrebet strakte sig med

9000 gratis Korn- og Ærteprøver à $\frac{1}{2}$ Pd.; deriblandt 4062 Prøver af Glænøærter og 2445 Prøver af Erh. Frederiksens Square head Hvede. Endvidere uddeltes gratis til Husmænd 700 2-Pds. Prøver af Juli-Kartoffel. Paa Fyn have de derværende samvirkende Landboforeninger fortsat deres kontrollerede Fremavl og Fordeling af de bedste Sorter og Stammer af Korn, Bælgsæd og Roer i meget stor Maalestok. Siden de fynske Landboforeninger for 4 Aar siden begyndte denne Foranstaltning, have disse Sædevarer ad direkte og indirekte Vej vundet Indpas i en meget væsentlig Del af Fyns Jordbrug og utvivlsomt bidraget til at højne Høstudbyttet kendeligt. I Jylland har man gjort Skridt til at tage dette Arbejde op under en lignende Form. Paa Sjælland er paa Initiativ af Gaardejer Poul Nielsen, Karlshøj, dannet en Organisation, der under Navnet »Danske Landboforeningers Frøforsyning« vil virke for Anvendelse af Sædevarer af indenlandsk Avl med de bedste Sorter og Stammer som Grundlag. Denne Virksomhed tager ikke alene Sigte paa at fremme Udbredelsen af de bedste Stammer af Korn, Bælgsæd og Rodfrugter, men tillige af Kløver- og Græsfrø, og vil hermed altsaa for at naa sit Hovedformaal, Forbrugernes Forsyning med den bedste Udsæd, tillige søge at bane Vej for en rationel og rentabel Frøavl.

Medens for faa Aar siden Lyngby-Prenticebygget vandt meget stærk Udbredelse, har i det sidste Aar det af Forsøgsbestyrer N. P. Nielsen fremstillede Tystofte-Prenticebyg vakt megen Opmærksomhed og bredt sig til et stort Antal Jordbrug; de hidtil anstillede Forsøg tyde paa, at denne Stamme, i hvert Fald under nogenlunde gunstige Voksevilkkaar, for Øjeblikket er vort mest foldrige Byg. En af Landbrugskand. A. B. Vestergaard fremstillet ny Havretype, Gul Næsgaard Havre, har begyndt at vinde Udbredelse. Vinterærter have vundet forøget Udbredelse til Saaning i Blanding med Rug, men overvintrede iøvrigt ikke saa godt som i de to forudgaaende Vintre. Dyrkning af Majs til Staldfoder har været prøvet paa ikke faa Steder, særlig paa Fyn og Samsø, og Resultatet har været saa lovende, at man

utvivlsomt vil gaa videre dermed. Udbyttet af denne Afgrøde vil dog i høj Grad afhænge af Sommerens Vejrforhold, og af hvilken Sort man faar til Dyrkning.

Den Interesse for Lucernedyrkning, der har kunnet spores i de senere Aar, er i det forløbne Aar vokset til en stærk Bevægelse, der i den nærmeste Fremtid vil bringe en Afgørelse af det halvandet Aarhundrede gamle Spørgsmaal, om der med Fordel kan dyrkes Lucerne i Danmark eller ej. At dette Spørgsmaal i alt Fald under visse Forhold allerede kan betragtes som bekræftet, er iøvrigt givet, og Aaret har bragt en talmæssig Dokumentation heraf i de højst interessante Oplysninger, som Lehns greve Ahlefeldt-Laurvig meddelte ved det fynske Delegeretmøde, i Følge hvilke der paa Tranekjær Avlskaarde i Sommeren 1905 gennemsnitlig avledes pr. Td. Ld. paa Kornmarkerne 4000 Foderenheder, paa Roemarkerne 12000, paa Lucernemarkerne 10000 og paa vedvarende Græs 2000 Foderenheder. Ved samme Lejlighed gaves Bidrag til Belysning af Lucernens store Foderværdi. Det er ganske særlig paa Fyn, Sjælland og Bornholm, at Lucernespørgsmaalet har sat Sindene stærkt i Bevægelse, men iøvrigt har man været stærkt optaget deraf over hele Landet. Det tør vistnok antages, at de smukke Resultater ved Anvendelse af Pødejord ved Lyngby Forsøgsstation have bidraget til at give denne Bevægelse Vind i Sejlene. Dette har bl. a. ogsaa givet sig Udslag i den ganske ny Fremtoning, at Lucerne-Pødejord er bleven en meget efterspurgt Vare og en ikke ubetydelig Handelsartikel, som man har kunnet se udbudt til Priser paa indtil 2 Kr. pr. 100 Pd.

Den stigende Interesse for og Forstaaelse af Spørgsmaalet om den økonomiske Betydning af Plantesygdommenes Bekæmpelse har i det forløbne Aar bl. a. givet sig Udslag i, at de samvirkende danske Landboforeninger have antaget den ansete Plantepatolog, Dr. phil. F. Kølpin Ravn, som Konsulent i Plantesygdomme.